

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Tammiston toimintayksikkö

Opetuslautakunta 25.11.2013

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opetussuunnitelman lähtökohdat	2
2.1	Arvolähtökohdat	2
3	Yhteistyö perheiden kanssa	3
4	Työ lasten parissa	4
4.1	Leikki- ja oppimisympäristö.....	4
4.2	Varhaiskasvatuksen toteuttaminen.....	5
4.2.1	Tutkiminen.....	5
4.2.2	Liikunta.....	5
4.2.3	Taiteellinen ilmaisu.....	6
4.2.4	Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	6
4.2.5	Matemaattinen ajattelu.....	7
4.3	Moninaisuus varhaiskasvatuksessa.....	8
4.3.1	Kasvun ja oppimisen tuki.....	8
4.3.2	Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus	9
4.4	Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys.....	10
4.5	Varhaiskasvatuksen toimintamuodot	11
4.5.1	Esiopetuksen järjestäminen	11
5	Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi.....	13

1 Johdanto

Tammiston päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelma on työstetty työyhteisömme käsikirjaksi ja arjessa eläväksi työvälineeksi. Samalla haluamme tarjota sen luettavaksi päivähoitoyksikkömme asiakasperheille ja muille toiminnastamme kiinnostuneille.

Varhaiskasvatussuunnitelmamme perustana ovat päivähoitoa ja esiopetusta ohjaavat lait ja asetukset: Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005, Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (Opetushallitus määräykset ja ohjeet 2010:27), Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma 18.12.2012, Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (Opetuslautakunta 14.3.2011) ja Vantaan valmistavan opetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille (Opetuslautakunta 20.8.2012).

Koko henkilökunta on osallistunut varhaiskasvatussuunnitelmatyöhön. Vantaan kaupungin arvot ovat innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys. Ne ovat olleet arvopohjanamme varhaiskasvatussuunnitelmaprosessissa. Lasten ja perheiden näkökulma, toiveet ja odotukset olemme käsitelleet arviointi- ja suunnittelukouksissamme ja ottaneet ne huomioon laatiessamme Tammiston päivähoitoyksikön varhaiskasvatussuunnitelmaa. Varhaiskasvatussuunnitelmamme on laadittu kehittymään ja elämään yhteistyössä lasten ja perheiden kanssa. Toivomme voivamme osallistaa perheet elävään vuorovaikutukseen tehdessämme työtä heidän kanssaan lapsen kasvun tueksi.

Tammiston päivähoitoyksikköön kuuluvat Tammiston päiväkotitoiminta ja Tammistonrannan päiväkotitoiminta. Tammiston päiväkotitoiminta valmistui syksyllä 2008 viiden ryhmän päiväkodiksi tarjoten tilat 0-6-vuotiaiden lasten monimuotoiselle toiminnalle. Tammistonrannan päiväkotitoiminta vastaanotti ensimmäiset lapsensa syksyllä 2011 viiteen ryhmätilaansa, joista yksi on integroituryhmä.

Tammiston päivähoitoyksikön päiväkodit sijaitsevat viljavissa peltomaisemissa Tammiston luonnonsuojelualueen naapurissa. Päiväkotien piha-alueet rajoittuvat peltojen välissä kohoaviin asuinrakennuksiin ja piha-alueisiin. Luonnonläheinen ympäristö tukee kestävä kehityksen arvojen luonnollista sisällyttämistä jokaisen lapsiryhmän toimintaan lasten ikä ja kehitystaso huomioiden.

Tammiston päivähoitoyksikössä työskentelevä henkilökunta haluaa turvata lapselle ja yhteisölle kasvun ja kehityksen rauhaa. Henkilökuntamme on tehnyt Turvallisuussuunnitelman uhka ja vaaratilanteista ja Kiusaamisen ehkäisy-suunnitelman.

Lasta kuunteleva, kannustava ja osallistava työskentelytapa tukee oppimiskäsitystämme. Huomioimme lapsen herkkyyksikaudet, ja pyrimme löytämään lapselle hänen yksilölliseen kehitysryhtiinsä sopivan tavan oppia kokeilun ja oivalluksen kautta. Leikki ja leikinomaiset työtavat on keskeisin pedagoginen toimintamenetelmämme. Henkilökuntamme tukee lapsen leikin kehitystä sekä hyödyntää leikin havainnoinnista saatua tietoa yksittäisen lapsen ja lapsiryhmän toiminnan ohjauksessa. Kohtaamme lapsen yksilönä, mutta on tärkeää muistaa, että päivähoitoyksikössä kasvatusta on ryhmätoimintaa. Pienryhmätoiminta kuuluu päiviimme. Arvostamme vanhempien halua osallistua kasvatusyhteistyöhön kanssamme, ja olemme siinä aktiivisia ja aloitteellisia kunnioittaen vanhempien kasvatusoikeutta.

Varhaiskasvatussuunnitelmaamme lukiessasi voit löytää tekstistä mm. tietoa siitä miten lapset osallistuvat ryhmän toiminnan suunnitteluun, millaisena lapsen näemme ja miten me ammattilaisina haluamme lasten kanssa toimia.

Varhaiskasvatuksessa lapsen etu on yhteinen tavoitteemme ja Tammiston muhevassa maaperässä lapsen on hyvä kasvaa vahvoja juuria elämän matkalle.

2 Opetussuunnitelman lähtökohdat

2.1 Arvolähtökohdat

Tammiston päivähoitoyksikön arvot pohjautuvat Vantaan kaupungin arvoihin ja niistä käytyihin keskusteluihin kasvatushenkilökunnan kesken. Keskusteluissa on huomioitu Tammiston päivähoitoyksikön vanhemmilta saatu palaute ja varhaiskasvatuskeskusteluissa esille nousseet odotukset, toiveet ja perheiden arvopohjat. Arvomme vantaalaisessa varhaiskasvatuksessa ovat innovatiivisuus, kestävä kehitys ja yhteisöllisyys.

Tammiston päivähoitoyksikön päiväkodeissa innovatiivisuuden henki toteutuu sallivana ja innostavana toimintatapana ja -kulttuurina. Kokemusten ja ideoiden jakaminen sekä tavoitteellinen toiminnan suunnittelu ja arviointi ovat perustana työssämme. Työhönsä sitoutunut ja ammatillinen henkilökuntamme tukee osallistavan ja rohkaisevan ilmapiirin kehittymistä ja yhteistyötä perheiden kanssa.

Toimintamme lähtökohtana on eri sukupuolten välinen tasa-arvoisuus. Lapsella tulee olla sukupuolestaan riippumatta mahdollisuus leikkiä erilaisia leikkejä ja hänellä on myös oikeus yksilöllisiin mielenkiinnon kohteisiin. Kannustava ja lasta osallistava ilmapiiri houkuttaa lapsen kokeilemaan ja etsimään uusia ratkaisumalleja. Lapsella on lupa kokeilla ja erehtyä sekä etsiä uutta ratkaisua. Samalla lapsi oppii sietämään epävarmuutta ja arvioimaan omaa toimintaansa sekä saamaan rakentavaa palautetta. Maaliin voi päästä monesta suunnasta ja montaa eri reittiä.

Motivoiva työskentelyilmapiiri tukee henkilökunnan halua kokeilla uusia innovatiivisia toimintatapoja arjen tilanteiden ratkaisuihin ja lisää kykyä vastaanottaa muutoksia vantaalaisessa varhaiskasvatuksen arjessa.

Kestävä kehitys perustuu Vantaan kaupungin arvojen mukaisesti kokonaisuuteen, jossa huomioidaan kulttuurinen, sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen ulottuvuus. Sosiaalisin, kulttuurisin ja taloudellisin keinoin tahdomme luoda edellytykset ekologiselle kestävyydelle. Aineettoman arvostus on periaatteena toiminnassamme. Panostamme läsnäoloon, vuorovaikutukseen ja pysyvyyteen. Kestävä kehitys näkyy asennekasvatuksena ekologiseen suuntaan. Luonnon ja ympäristön kunnioitus sekä suvaitsevaisuus ovat arvoja, jotka ohjaavat kasvatustyötämme. Opetamme lapsia ottamaan huomioon toiset ihmiset ja ympäristön. Tammiston päivähoitoyksikön henkilökunta on sitoutunut tekemään työtään kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti psyykkisen hyvinvoinnin turvaamiseksi lapsille, perheille ja työyhteisöllemme.

Haluamme luoda yhteisöllistä ja turvallista ilmapiiriä, johon jokainen, niin lapsi, vanhempi kuin henkilökunnan jäsenkin tuntee kuuluvansa. Olemme aktiivisia ja aloitteellisia kasvatuskumppanuudessa. Varhaiskasvatuksessa lapsen etu on yhteinen tavoitteemme.

3 Yhteistyö perheiden kanssa

Yhteistyö vanhempien kanssa luo tärkeän pohjan lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiselle. Yhdessä vanhempien kanssa tuemme lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kasvatuskumppanuudessa yhdistyvät lapselle kahden tärkeän tahon, vanhempien ja varhaiskasvatuksen kasvattajien tiedot ja kokemukset. Vanhemmat ovat lapsensa asiantuntijoita ja ensisijaisia kasvattajia. Vanhemmilta saamme tärkeimmät tiedot lapsesta, perheen käytännöistä ja toiveista. Varhaiskasvatuksen kasvatajat tukevat vanhemmuutta sekä lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä vanhempien kanssa. Perheiden kanssa keskustellaan esimerkiksi kasvatukseen liittyvistä arvoista ja tavoitteista.

Yhteistyö vanhempien kanssa rakentuu arkisissa, päivittäisissä kohtaamisissa. Tutustumiskäynnit ja harjoittelujaksot tarjoavat vanhemmille mahdollisuuden tutustua hoitopaikkaan ja henkilökuntaan yhdessä lapsen kanssa. Aloituskeskustelu pidetään hoitosuhteen alkaessa joko päiväkodissa tai perheen kotona. Aloituskeskustelua täydentää lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma, joka tehdään vuosittain yhdessä vanhempien kanssa. Muita yhteistyön muotoja ovat mm. vanhempainillat sekä yhteiset juhlat ja tapahtumat.

Yhteistyössä hyödynnetään tietotekniikkaa, mm. lähetämme sähköisen kuukausikirjeen, päiväkodin tiedotteita ja vanhemmat ilmoittavat lastensa vapaapäivät sähköpostitse.

Näillä edellä mainituilla tavoilla henkilökuntamme edistää keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta ja kunnioitusta yhteistyössä perheiden kanssa.

4 Työ lasten parissa

4.1 Leikki- ja oppimisympäristö

Leikki- ja oppimisympäristö

Päiväkodin leikki- ja oppimisympäristö muodostuu ilmapiiristä, ihmisten välisestä vuorovaikutuksesta, toimivista tiloista, hyvistä materiaaleista ja lähiympäristöstä.

Psyykinen ja sosiaalinen ympäristö on se ilmapiiri, jossa lapsi päivänsä viettää. Ilmapiiri on salliva, hyväksyvä ja erilaiset ikä- ja kehitystasot huomioonottava. Hyväksyvässä ilmapiirissä lapsi tuntee olonsa turvallisiksi. Hän tulee kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään. Mitä pienempi lapsi, sitä enemmän aikuinen on lapsen tärkein oppimisympäristö ja aikuisen kautta lapsi suodattaa näkemäänsä ja kokemaansa. Aikuisten puhetapa, kosketus, ilmeet ja keskinäinen vuorovaikutus muodostavat sen psyykkisen ympäristön, joka on tärkein mutta myös haastavin toteuttaa päiväkotiyhteisössä. Aikuinen on aidosti kiinnostunut kohtaamaan jokaisen lapsen joka päivä. Aikuisen vastuulla on hyvän psyykkisen ilmapiirin luominen ja ylläpito ryhmässä.

Päiväkotimme oppimisympäristö on suunniteltu innostamaan lasta leikkimään, liikkumaan, tutkimaan, kokeilemaan ja toimimaan. Hyvä oppimisympäristö tarjoaa mahdollisuuden erilaisiin kokemuksiin ja elämyksiin turvallisten rajojen puitteissa. Materiaalit ja välineet ovat laadukkaita ja ne ovat lasten saatavilla. Välineiden hankinnassa on otettu huomioon turvallisuus, lasten ikätaso ja kestävä kehitys.

Ryhmätilat on suunniteltu mahdollistamaan lasten jakamisen leikki- ja toimintaryhmiin. Näin lapsille annetaan mahdollisuus rauhalliseen toimintaan. Ryhmien käytössä on myös liikuntasali sekä pienryhmätiloja. Tammiston päivähoitoyksikön päiväkodeissa osa ryhmistä ruokailee erillisessä ruokasalissa, joka vapauttaa ryhmätilat pitkäkestoiseen leikkiin.

Medialla on merkittävä rooli lasten jokapäiväisessä elämässä. Tavoitteena on saada teknologia palvelemaan kasvatuksellisia ja opetuksellisia päämääriä. Varhaiskasvatuksessamme lapselle tarjotaan valmiuksia media-taitoiseksi kansalaiseksi kasvamiseen. Lasten käyttöön tarkoitetut tietokoneet on sijoitettu osaksi lapsiryhmän oppimisympäristöä.

Tammiston ja Tammistonrannan päiväkodissa on kaksi piha-aluetta. Piha-alueet on varustettu eri-ikäisten lasten kehitys ja leikin mahdollisuudet huomioiden. Alle kolmevuotiaiden lasten piha-alue on kooltaan pienempi tarjoten pienille suunnitellun turvallisen alueen. Yli kolmevuotiaiden piha tarjoaa lapsille monipuolisia ja virikkeellisiä välineitä ulkoiluun. Pihalla on paljon tilaa liikkua ja leikkiä.

Päiväkoti sijaitsee rauhallisella alueella Vantaanjoen varrella. Alue tarjoaa upeat retkeilymahdollisuudet. Lyhyen kävelymatkan päässä sijaitsevat Haltialan tila kotieläiminen sekä Tammiston luonnonsuojelualueen metsä.

4.2 Varhaiskasvatuksen toteuttaminen

4.2.1 Tutkiminen

Tutkiminen on lapselle luontaista toimintaa jota kasvattaja hyödyntää uusia asioita opettaessaan. Kasvattajan tärkeä tehtävä on haastaa ja kannustaa lasta miettimään ratkaisuja itse häntä askarruttaviin pulmiin: "Mieti, miten itse saisit asian tehtyä? Mitä tapahtuu, jos vedät siitä narusta?". Lasta kannustetaan havainnoimaan, tutkimaan sekä tekemään johtopäätöksiä itse ja yhdessä aikuisten kanssa esim. päiväkodissa, pihalla ja lähiympäristössä. Useasti lasta kiinnostavat omassa elinympäristössään vaikuttavat ilmiöt ja tapahtumat esim. "Miksi lipputangossa liehuu lippu?", "Miksi joulua vietetään?".

4.2.2 Liikunta

Toimintayksikössämme tuemme lasten liikkumista monin erilaisin tavoin ohjatusti ja kannustaen omaehtoiseen liikkumiseen järjestämällä tiloja turvallisiksi. Olemme poistaneet turhia kieltoja, jotka rajoittavat lasten liikkumisen tarvetta.

Päiväkotimme liikuntasali on ahkerassa käytössä sekä lasten omaehtoisessa liikkumisessa että ohjatuissa tuokioissa.

Liikuntasali on jokaisen ryhmän käytössä viikoittain. Ohjattu toiminta on kokonaisvaltaista. Samalla lapsi saa kokemuksia useammalta osa-alueelta, esim. matemaattiselta, kielelliseltä ja musiikin alueelta. Lapset osallistuvat liikuntatuokion suunnitteluun iän ja kykyjen mukaan.

Päiväkotiemme pihat tarjoavat lapsille mahdollisuuden omaehtoiseen liikuntaleikkeihin ja peleihin, monipuoliseen liikkumiseen ja taitojen harjoitteluun, kuten vauhtien ottamiseen itse keinussa, pyöräilyyn ja kiipeilyyn. Pihalla leikimme myös kasvattajan ohjaamia pihaleikkejä. Päiväkotimme lähiympäristössä on hieno mahdollisuus kävely- ja metsäretkiin sekä talvella mäenlaskuun.

Päiväkodissamme järjestetään vuosittain Nuoren Suomen liikunnallisia tapahtumia, joihin lapset osallistuvat yhdessä vanhempiansa kanssa.

4.2.3 Taiteellinen ilmaisu

Luova ilmapiiri, monipuoliset oppimistilanteet ja vaihteleva toiminta antavat lapselle elämyksiä. Ne tukevat lapsen kasvua ja kehitystä niin yksilönä kuin ryhmän jäsenenäkin. Annamme lapsille mahdollisuuksia tehdä ja kokea taiteen eri lajeja: musiikki, kuvallinen ilmaisu, kädentaidot, draama ja kirjallisuus.

Kasvattaja huomioi lasten ikätason suunnitellussa taiteellisessa toiminnassa. Päiväkodissamme tutustutaan toimintavuoden aikana erilaisiin materiaaleihin, tekniikoihin ja välineisiin. Vantaan kaupungin arvojen mukaisesti kestävä kehitys näkyy mm. luonnon- ja kierrätysmateriaalien käyttönä. Erilaiset vuoden juhlapäivät huomioidaan taiteen tekemisessä. Oppimisympäristössä tarvittavat välineet taiteen toteuttamiseen ovat lasten helposti saatavilla.

Päiväkodissamme järjestetään ryhmien omien lauluhetkien lisäksi useamman ryhmän yhteisiä lauluhetkiä. Lapsi tutustuu musiikkiin laulaen, soittaen, kuunnellen, leikkien ja liikkuen.

Vuoden aikana teemme lasten kanssa pieniä näytelmiä, sadutamme ja kannustamme lasten spontaaneihin omiin esityksiin. Luemme kirjoja ja tarinoita, näistä lapset voivat maalata tai piirtää, leikkiä tai näytellä komaansa ja käsitellä näin saamiaan kuunteluelämyksiä.

4.2.4 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Lapsi kasvaa ja kehittyy vuorovaikutuksessa muiden kanssa. Hyvä vuorovaikutus ja turvallinen hoivasuhde ovat myös kielellisen kehityksen perusta. Aikuisen rooli kielenkehityksen tukijana on merkittävä. Tärkeää on myös toisten lasten malli.

Lasten erilaiset tarpeet ohjaavat työtämme. Lapset ovat kielellisten valmiuksien osalta hyvin erilaisissa vaiheissa. Pienimmät lapset vasta tapailevat ensimmäisiä sanojaan, isommat lapset ilmaisevat itseään jo monen sanan lauseilla ja heidän ilmaisunsa on rikasta ja leikittävää. Ohjatuilla tuokioilla ja vapaan toiminnan hetkillä lasten spontaaneille aloitteille annetaan tilaa, heidän omaa ilmaisuaan ja osallisuuttaan tuetaan. Vuorovaikutukselle annetaan aikaa.

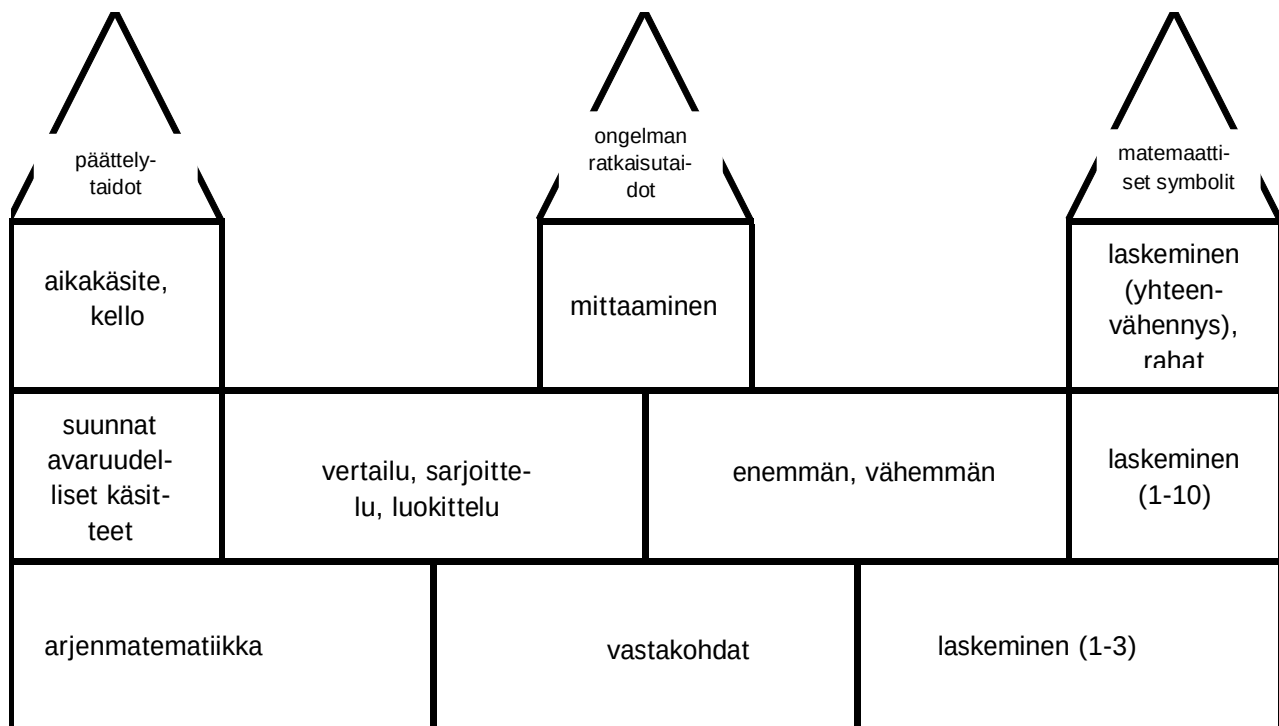
Menetelmiä kielenkehityksen tukemiseksi:

- Perushoitotilanteiden hyödyntäminen oppimistilanteina
- Leikki, pelit, tietokoneen oppimispelit
- Kirjojen katselu ja lukeminen
- Lorut, riimit, runot, laulut
- Yhteiset keskustelut ja pohdinnat
- Saduttaminen
- Arvoitukset
- Vertailu, luokittelu ja käsitteiden oppiminen
- Ilmeiden ja eleiden tutkiminen → tunteiden tunnistaminen
- Hyvien käytöstapojen harjoittelu: ohjeiden kuunteleminen, vuoron odottaminen, toisten kuunteleminen, ruokailutavat
- Empatiakyvyn harjoittelu: miltä minusta/sinusta tuntuu?
- Ristiriitatilanteissa toimiminen: mistä erimielisyys johtui, anteeksi pyytäminen - anteeksi antaminen
- Yhteistyö vanhempien, työntekijöiden ja verkostojen kanssa
- Suujumppa
- Kuvien käyttö
- Tukiviittomat

4.2.5 Matemaattinen ajattelu

Matematiikka on läsnä lapsen arjessa koko ajan. Matemaattiset asiat tulevat esiin arkielämän tutuissa tilanteissa: leikeissä, lauluissa, loruissa ja liikunnassa.

Aikuisen herkkyyys tarttua ja havaita lapsilta tulleita aloitteita on tärkeää. Aikuinen kannustaa ja rohkaisee kysymyksin lasta pohtimaan, oivaltamaan ja keksimään ratkaisuja. Näin lapsen kiinnostuksen heräämisen myötä myös myönteinen asenne matemaattisia asioita kohtaan lisääntyy.

Tässä kuvataan miten matemaattinen ajattelu kehittyy. Linnan perustukset kuvaavat mihin matemaattiset taidot pohjautuvat. Lapsen ajattelun kehityksen myötä siirrytään yhä abstraktimpiin käsitteisiin.

4.3 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

4.3.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksessa jokaista lasta tuetaan hänen kasvussaan ja kehityksessään. Lasta tuetaan kolmiportaisen tuen avulla, joka jaotellaan kasvun ja oppimisen yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Kolmiportainen tuki mahdollistaa lapselle oikea aikaisen, joustavan ja riittävän varhaisen tuen. Tehostettua tukea annetaan lapselle, joka tarvitsee oppimisessaan säännöllistä tukea ja sen lisäksi pedagogisia tukimuotoja. Tehostettuun tukeen kuuluu myös rakenteellinen tukitoimi. Erityistä tukea tarvitseva lapsi tarvitsee tukitoimenpiteitä fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen kehityksensä, oppimisvaikeuksiensa ja/tai elämäntilanteensa tueksi.

Päiväkotimme henkilökunta havainnoi aktiivisesti lapsia ryhmässään ja pyrkii jo varhaisessa vaiheessa tunnistamaan lapsen mahdollisia tuen tarpeita. Heillä on apunaan havainnoinnissa ja arvioinnissa Kasvun ja oppimisen yleisen tuen valikko. Varhainen huolen puheeksiotto vanhempien kanssa on yhteistyön lähtökohta. Kasvatushenkilöstö yhdessä vanhempien kanssa keskustelea ja arvioi lapsen tuen tarpeen. Tarvittaessa yhteistyössä on mukana alueen konsultoiva erityislastentarhanopettaja. Päivähoidon, neuvolan ja vanhempien välistä yhteistyötä toteutetaan Hyve-mallin mukaan, jossa tiedonsiirto tapahtuu päivähoidosta neuvolaan sekä toisinpäin. Käytössä on 4-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuskeskustelun ja terveystarkastuksen yhteenvetolomake. Näin kaikkien osapuolten näkemykset lapsen kehityksestä tulevat neuvolan tietoon mahdollista jatkotutkimuksiin ohjantaa varten.

Päiväkotimme päivittäiset toiminnot lapsiryhmässä järjestetään niin, että ne auttavat lasta selviytymään arjen tilanteissa, vahvistavat hyvää vuorovaikutusta, tukevat lapsen oman toiminnan ohjausta ja ryhmätoimintaa. Esiopetusvuonna korostuu lapsen oppimisvalmiuksien vahvistaminen. Lapsen ikätaso, kehitys ja taitotaset huomioidaan toimintaa toteuttaessa. Pienryhmätoiminta, kuvien ja viittomien käyttö ja aistiärsykkeiden rajaaminen ovat käytössämme olevia tapoja.

Tehostetun tuen tarpeessa olevalle lapselle tehdään lapsen varhaiskasvatussuunnitelman (koskien 1-5 -vuotiaita) tai lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman lisäksi tehostetun tuen suunnitelma. Suunnitelma laaditaan yhdessä kasvatushenkilöstön, vanhempien ja konsultoivan erityislastentarhanopettajan kanssa. Tarvittaessa mukana on myös muita asiantuntijoita esim. puheterapeutti, toimintaterapeutti. Tehostetun tuen suunnitelmaa arvioidaan säännöllisesti ja se päivitetään vastaamaan lapsen tuen tarvetta. Mahdollisimman varhain aloitettu ja hyvin toteutettu kasvun ja oppimisen tuki yhdessä muun kuntoutuksen kanssa luovat lapselle suotuisat kehitysedellytykset.

Toimintayksikössämme toimii 12 lapsen integroituryhmä. Ryhmässä työskentelevät erityislastentarhanopettaja, lastentarhanopettaja ja lastenhoitaja sekä tarvittaessa avustaja.

4.3.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen sekä uskonto- ja katsomuskasvatus

Kasvattajien tehtävänä on yhteistyössä vanhempien kanssa tukea lapsen kasvamista sekä suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön että lapsen oman kieli- ja kulttuuriyhteisön jäseneksi.

Lapsen päivähoidon alkaessa kerrotaan ryhmän arjesta ja päiväohjelmasta. Myöhemmin vanhempien kanssa keskustellaan lapsen kielen ja kulttuurin tukemisesta päiväkodissa ja sovitut asiat kirjataan keskustelun pohjalta varhaiskasvatussopimukseen. Perheen kanssa keskustellaan suomalaisen kasvatuksen ja opetuksen tavoitteista ja periaatteista. Perheen kanssa keskusteltaessa käytetään tarvittaessa asiointitulkia, jotta molemmat osapuolet tulevat ymmärretyksi. Lasta ei ole suotavaa käyttää tulkina päivähoidon ja vanhempien välisessä yhteistyössä. Päivittäisten asioiden ja toiminnan tiedottamisen apuna käytämme tarvittaessa viestivihkoa.

Lapsen identiteetin kehitykselle on tärkeää, että hänen oma kulttuurinsa näkyy arjessa ja sitä arvostetaan. Henkilökunta on myös sitoutunut tutustumaan lapsen omaan kulttuuriin. Vanhempia kannustetaan ylläpitämään lapsen omaa äidinkieltä ja kehittämään sitä.

Päivähoidon alussa lapsen toimimista ja ymmärrystä tuetaan tukiviittomin ja kuvin lapsen suomen kielen taso huomioiden. Jokaisesta arjen tilanteesta ja esineestä on kuva, jotta lapsi tietää mitä seuraavaksi tapahtuu ja oppii toimimaan sen mukaisesti. Käytössämme on kirjallisuutta esimerkiksi Aamu, Monikulttuurinen varhaiskasvatus, Kili, Kuvien tuettu leikki ja Avainsanoja. Päiväkotiimme on valittu suomi toisena kielenä - vastuuopettaja. Tarvittaessa järjestämme pienryhmissä suomen kielen opetusta.

Uskonto

Evangelisluterilainen uskontokasvatuksemme painottuu jouluun ja pääsiäiseen. Näiden juhlien yhteydessä teemme yhteistyötä seurakunnan kanssa. Uskonnolliset asiat käsitellään lapsen ikätaso huomioiden, esimerkiksi nukketatterin keinoin. Esioppilaat esittävät vuosittain joulukuvaelman päiväkodin muille lapsille. Tärkeää on antaa tilaa lapsen kysymyksille ja pohdinnoille. Varhaiskasvatussopimuksessa sovitaan vanhempien kanssa lapsen uskontokasvatuksesta perheen vakaumusta kunnioittaen.

Etiikka

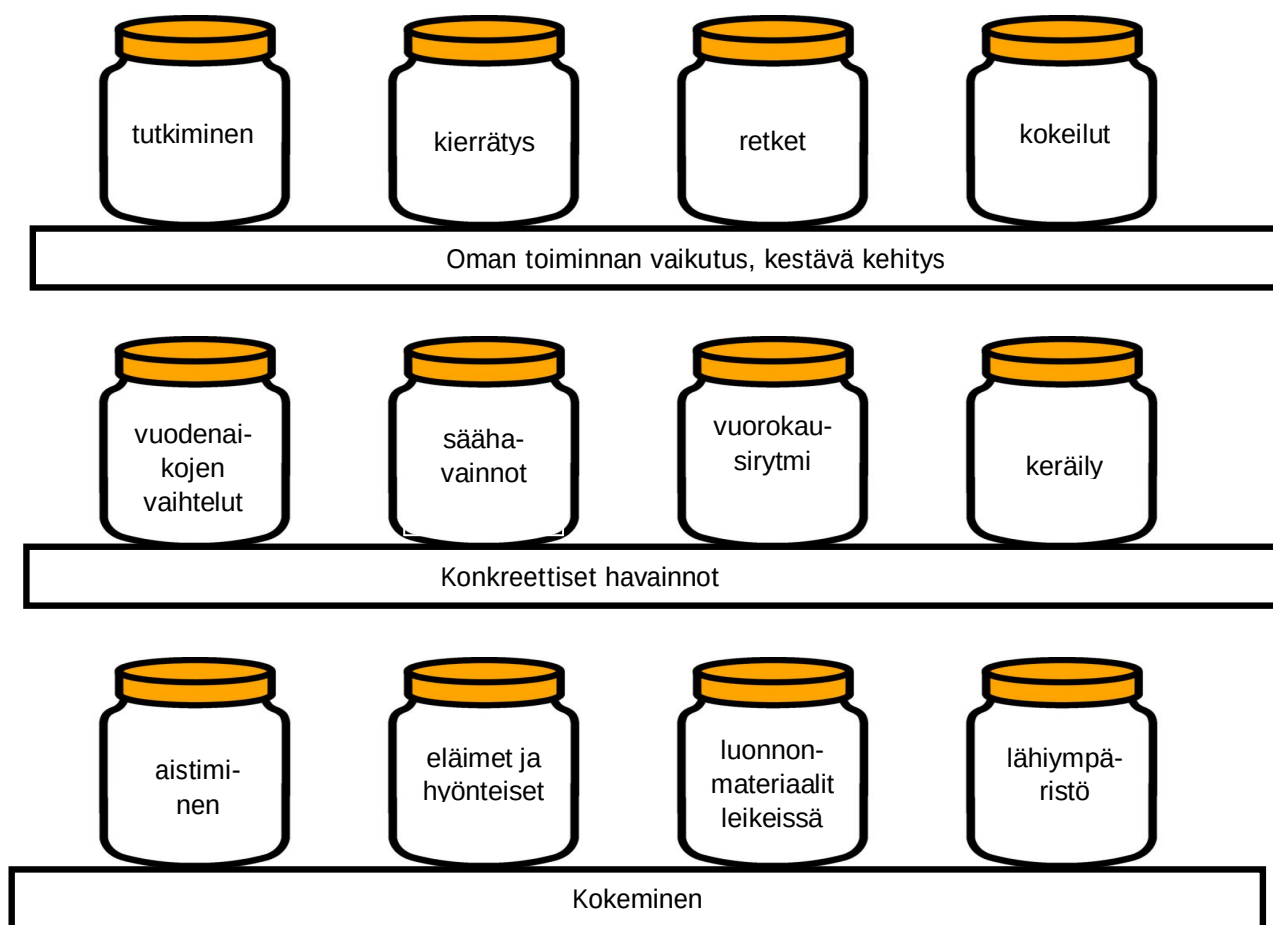
Eettisessä kasvatuksessa tuetaan lapsen elämäntaitojen rakentumista. Päiväkodissa kohtaamme päivittäin tilanteita, joissa pohdimme yhdessä lasten kanssa oikean ja väärän erottamista, toisten kunnioittamista ja huomioimista, oikeudenmukaisuutta, vastuuntuntoa ja empatiaa. Arvostamme hyviä tapoja ja harjoittelemme niitä arjen tilanteissa. Päiväkodissamme on Kiusaamisenehkäisy-suunnitelma ja kaikkeen kiusaamiseen puutumme heti.

4.4 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Lapsi on luonnostaan utelias. Hän kyselee, tutkii, ihmettelee, kokeilee, haistaa, maistaa, keräilee, tunnustelee ja kuulostelee.

Koti ja päiväkoti ympäristöineen tarjoavat lapselle oppimisympäristön yhdessä luonnon ja rakennetun ympäristön kanssa vastaamaan lapsen sen hetkisiin tarpeisiin. Aikuisen opastuksella tuetaan lapsen erilaisia tapoja oppia.

Kiinnostavat kokemukset luonnosta ja lähiympäristöstä auttavat lasta muodostamaan positiivisen luontosuhteen. Tämän avulla lapsi oppii ymmärtämään luonnosta huolehtimisen, kunnioituksen ja arvostuksen tärkeyden sekä ymmärtämään omien tekojen ja valintojen vaikutuksen elinympäristöön.

Tässä kuvassa havainnollistetaan millaisia asioita otamme huomioon lasten kanssa toimiessa ympäristökasvatuksessa ja kestävässä kehityksessä.

4.5 Varhaiskasvatuksen toimintamuodot

Päivähoitoyksikössämme toteutetaan pienryhmätoimintaa, jonka peruseriaatteena on lapsilähtöisyys. Pienryhmätoiminta tarkoittaa suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa peruseriästä pienemmässä muodossa. Pienryhmät muodostetaan päiväkotiryhmissä lasten tarpeiden, iän ja kehitystason mukaan. Pienryhmätoiminta painottuu aamupäivään, jolloin pienryhmät toimivat usein päiväkodin eri tiloissa. Jokainen pienryhmä keskittyy omaan toimintaansa. Kasvattajan ja lasten sekä lasten keskinäiselle vuorovaikutukselle on enemmän aikaa ja vuorovaikutussuhteiden määrä vähenee ja on lapselle helpommin hallittavissa.

Pienryhmässä aikuisen on helppo havainnoida lapsia. Hän pystyy sitä kautta tukemaan lasta kehityksen eri osa-alueilla ja antamaan lapselle palautetta omasta toiminnastaan ja kehittymisestään. Aikuinen saa myös tietoa lapsen kiinnostuksen kohteista, tunteista sekä ajattelutavoista.

Pienryhmätoiminta tukee sosiaalisten taitojen kehittymistä. Lapset oppivat arvostamaan toisiaan ja ymmärtämään erilaisuutta. Lapselle on tärkeää tuntea kuuluvansa johonkin ryhmään, jossa hän on itse aktiivisena osallistujana. Pienryhmissä toimintaa suunnitellaan myös yhdessä lasten kanssa, jolloin lasten omat kiinnostuksen kohteet tulevat huomioiduksi.

Pienryhmätoiminta mahdollistaa lapselle:

- leikkirauhan
- yksilöllisen kohtaamisen
- rauhallisen oppimisympäristön
- läsnä olevan aikuisen
- kokemuksen siitä, että tulee kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään

4.5.1 Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetuksemme perustana ovat Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelma (Opetuslautakunta 14.3.2012) ja Vantaan valmistavan esiopetuksen opetussuunnitelma 6-vuotiaille (Opetuslautakunta 20.8.2012), joita täydennämme vuosittain yksikkötasoisilla toimintasuunnitelmillamme.

Esiopetuksessa tuetaan lapsen tervettä itsetuntoa positiivisilla oppimiskokemuksilla. Esiopetus-vuonna haluamme vahvistaa lapsen omatoimisuutta, vastuullisuutta, omaa ajattelua ja oivaltamista. Haluamme rohkaista ja innostaa lasta luovaan ihmettelyyn ja tutkimiseen.

Esiopetusta toteutetaan omana esiopetusryhmänä tai osana 3-6-vuotiaiden ryhmää lasten ikä-jakauman mukaan. Esiopetusta toteutetaan myös integroidussa ryhmässämme lapsikohtaisen suunnitelman mukaan. Toimitusta integroidaan muuhun esiopetuksen toimintaan lapsen kyvyn ja tarpeen mukaan lapsikohtaisen suunnitelman mukaisesti. Maksuton esiopetusaika on 4 tuntia koulupäivinä, jonka lisäksi tarjotaan täydentävää päivähoitoa. Mikäli lapsi tarvitsee valmistavaa esiopetusta, toteutamme sitä Vantaa valmistavan esiopetuksen järjestämisperiaatteiden mukaan (Opetuslautakunta 7.12.2010§ 37). Eri kieli- ja kulttuuriryhmien esiopetusta toteutamme Vantaan esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Esiopetusvuonna harjoitellaan työskentelyä erilaisissa kokoonpanoissa. Lapsi oppii toimimaan itsenäisesti, pareittain, pienryhmissä ja osana koko ryhmää.

Esiopetuksessa sisältöalueina ovat kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri. Sisältöalueita on käsitelty varhaiskasvatussuunnitelman kappaleessa 4.2.

Esiopetusvuoden aluksi jokaiselle lapselle tehdään Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma yhdessä lapsen ja vanhempien kanssa. Suunnitelmaan kirjattuja tavoitteita arvioidaan pitkin toimintavuotta ja keväällä pidetään vanhempien kanssa yhteinen arviointikeskustelu. Jotta asetettuihin tavoitteisiin päästäisiin, olisi lapsen hyvä osallistua säännöllisesti esiopetukseen.

Esiopetusvuoden aikana kootaan havaintoja lapsen taidoista, vahvuuksista ja tuen tarpeista EsKo (esiopetuksesta koulun) -tiedonsiirtolomakkeelle, jonka esiopetuksesta vastaava opettaja käy läpi vanhempien kanssa arviointikeskustelun yhteydessä. Arvioinnissa painotetaan lapsen kasvua ja oppimisprosessia tavoitteiden saavuttamisen sijaan. Arviointikeskustelussa huoltajilta pyydetään lupa tiedonsiirtoon koululle.

Esiopetuksessa tehdään yhteistyötä Kartanonkosken koulun kanssa. Koulun kanssa sovitaan yhteistyöopettaja, jonka kanssa suunnitellaan kouluun tutustumista.

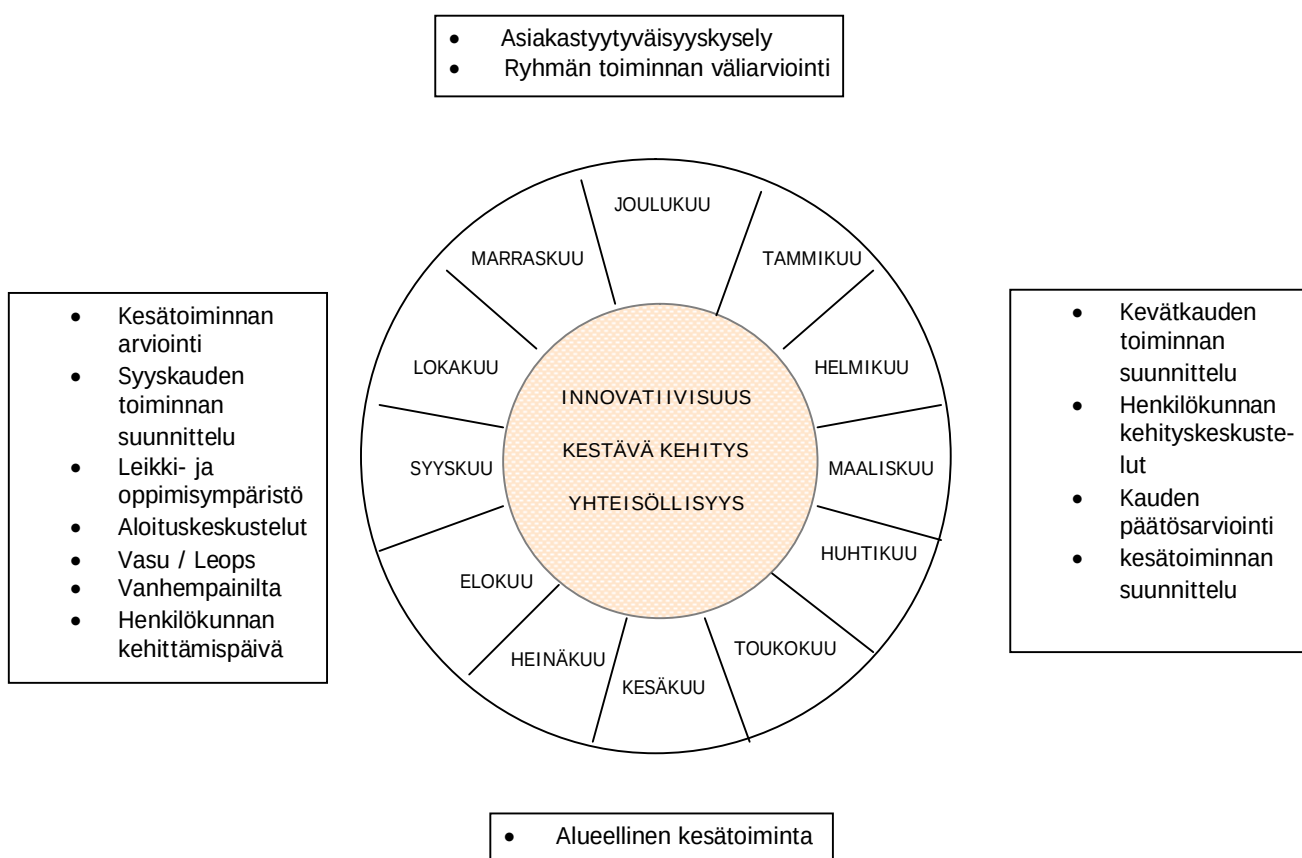
Esiopetuksesta annetaan lapselle todistus.

Oppilashuolto esiopetuksessa

Oppilashuolto tarkoittaa lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Oppilashuoltotyötä tehdään yhdessä lapsen, vanhempien ja henkilökunnan kesken. Oppilashuollon toiminnasta vastaa päivähoitoyksikön esimies. Päiväkodissa oppilashuoltoryhmä kokoontuu vähintään kerran vuodessa. Oppilashuoltoryhmään kuuluvat päivähoitoyksikön esimies, esiopetusryhmän lastentarhanopettaja, konsultoiva erityislastentarhanopettaja, neuvolan terveydenhoitaja ja tarvittaessa muita asiantuntijoita. Kun oppilashuoltoryhmä käsittelee lapsen asioita, vanhemmat voivat halutessaan olla mukana. Keväisin esiopetusikäisten lasten tiedon siirrettään vastaanottaville kouluille oppilashuollon kokouksissa, Esko-tiedonsiirroissa, joissa ovat mukana koulun edustajat, päiväkodin johtaja, esiopetusryhmän lastentarhanopettajat sekä konsultoiva erityislastentarhanopettaja. Vanhemmat voivat osallistua halutessaan kokoukseen omaan lapsensa asioihin liittyen. Oppilashuoltoryhmien kokouksista informoidaan vanhempia etukäteen.

5 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Arviointi antaa mahdollisuuden lapsen kasvun ja oppimisen tavoitteelliseen tukemiseen. Toiminnan sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa lasten omat aloitteet ja havainnot ovat merkittäviä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU) ja esiopetussuunnitelma (LEOPS) laaditaan yhdessä lapsen, vanhempien ja kasvattajien kesken. Niihin kirjataan yhteisesti lapselle sovitut toimintatavat ja kehittämistarpeet. Vanhemmilta saatu palaute on keskeinen tekijä varhaiskasvatuksen arvioinnissa ja kehittämisessä.

Päiväkodissämme on sovitut vastuuhenkilöt, jotka huolehtivat oman vastualueensa tiedottamisesta ja koulutusannin eteenpäin jakamisesta työyhteisölle, esimerkiksi ATK-tukihenkilö, monikulttuurisuusvastaava ja kestäväkehityksen vastaava.

Varhaiskasvatustyössä toimintaa arvioidaan säännöllisesti henkilöstön tiimipalaverissa ja päiväkodin viikko-palaverissa. Kasvattajat suunnittelevat ja arvioivat omaa työtään ja kouluttautuen kehittävät osaamistaan. Työntekijöiden kokemuksia jaetaan säännöllisissä pedagogisissa palaverissa. Avoin vuorovaikutus luo yhteisöllisyyttä ja hyvän pohjan jatkuvalle kehittämistyölle.

Vantaa

Vantaan kaupunki

Tammiston varhaiskasvatuksen toimintayksikkö

Tammiston päiväkoti: Kaurapellonkatu 3, 01520 Vantaa

Tammistonrannan päiväkoti: Säterinkatu 8, 01520 Vantaa

p. 09-83920087